

Pedagogisch beleidsplan gastouderbureau Pippelien

Voor het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen is kwalitatief goede gastouderopvang van het grootste belang. Als professionele mede-opvoeder levert de gastouder een belangrijke bijdrage aan de opvoeding van een kind. Hierbij geldt dat de uitvoering van het pedagogisch beleid zoveel mogelijk in onderling overleg tussen de vraagouder en gastouder plaatsvindt.

Het Pedagogisch Beleid is onder andere gericht op een optimale ontwikkeling van kinderen tot zelfstandige personen, die in staat gesteld en uitgedaagd worden, volledig te integreren in het sociaal-maatschappelijk leven. Het pedagogisch beleid (versie 4 2019) is een leidraad voor het pedagogisch handelen van de gastouders die werkzaam zijn via Pippelien.

Visie van Gastouderbureau Pippelien

Het eerste uitgangspunt van de pedagogische visie van Pippelien is respect hebben voor het kind en zijn of haar eigenheid. Gastouders kijken met aandacht en zonder oordeel naar een kind en zijn of haar behoeften. Wij en alle gastouders nemen het kind serieus en kijken naar zijn of haar gedrag en wat dat gedrag wil zeggen.

“Wie effectief wil opvoeden luistert actief naar kinderen” volgens Thomas Gordon

Ieder kind is uniek en heeft het recht zijn of haar eigen identiteit te ontwikkelen. De gastouder helpt hierbij door het praktisch aanbieden van een verlengstuk op de mogelijkheden en vaardigheden waarover de kinderen al beschikken.

Fysieke ruimte speelt hierbij een belangrijke rol. De opvangruimte bij de gastouder is uitdagend ingericht met diverse speel- en ontdekmogelijkheden. Iedere gastouder mag hierin haar eigen creativiteit laten gelden.

Qua spelmaterialen is er ook een gevarieerd aanbod. Daarnaast bevinden zich bij iedere opvanglocatie uitdagende activiteiten voor de kinderen zoals een speeltuin, bibliotheek of een kinderboerderijtje, locaties die de gastouder met regelmaat bezoekt met de opvangkinderen.

“Wanneer we de mogelijkheden van het kind en zijn zelfstandige activiteit vertrouwen en hem voor zijn eigen leerontwikkeling een ondersteunende omgeving bieden, is het tot veel meer in staat dan over het algemeen aangenomen wordt.

Volgens Emmi Pikler

Hechting met de gastouder is voor een kind van groot belang. Hij/zij kan dan veilig de wereld verkennen en zich op een fijne en goede manier ontwikkelen. Het fijne van opvang bij een vertrouwde gastouder is altijd een vast gezicht waarop het kind kan bouwen en vertrouwen.

De relatie met de kinderen is gelijkwaardig, binnen bepaalde grenzen. Deze grenzen zijn ook nodig voor het bieden van veiligheid en structuur voor ieder kind. Binnen de gastouderopvang heeft ieder kind de kans om veel over sociale omgang te leren, de aanwezige kinderen groeien op met elkaar.

“Het is van groot belang dat kinderen zich veilig, vertrouwd en gehecht voelen om zichzelf te kunnen zijn. En dat de pedagogisch medewerker oog en gevoel heeft voor wat het kind laat zien”

volgens Emmi Pikler

Pippelien gaat altijd uit van de competenties van zowel de opvangkinderen als de gastouder. Zij neemt graag een rol in in dit geheel d.m.v. pedagogische begeleiding van haar gastouders en het organiseren van uitdagende activiteiten voor de opvangkinderen.

Aan het bevorderen van een samenspel tussen opvangkind en gastouder mag gastouderbureau Pippelien graag bijdragen. Dit alles om een goede kwalitatieve opvang te waarborgen.

In dit kader organiseert Pippelien jaarlijks de “Speeltuindag” aan het begin van de zomer. En eind november, begin december organiseert Pippelien jaarlijks de Sinterklaas viering. Bij deze activiteiten zijn alle aangesloten gastouders en hun opvangkinderen van harte welkom, zij ontvangen hiervoor persoonlijk een uitnodiging.

Wanneer een kind zich veilig en geborgen voelt, gaat hij/zij vol vertrouwen de omgeving verkennen, ervaringen opdoen en zich spelenderwijs ontwikkelen tot een zelfstandig, sociaal en uniek individu.

Gastouderbureau Pippelien trekt deze visie ook graag door naar haar gastouders.

Door het aanbieden van workshops en trainingen voorziet “Pippelien” ook in de leergierigheid van gastouders. Doel van deze trainingen en workshops is het inspireren en doen aanzetten tot inzicht krijgen in eigen handelen van de gastouder, waardoor deze zowel de kracht als uitdaging van hun rol als gastouder blijvend kunnen ontwikkelen. Gastouderbureau Pippelien verwacht hierin een actieve rol van de gastouders.

Pedagogische basisdoelen van Pippelien

De volgende vier belangrijke pedagogische basisdoelen van prof. J.M.A. Riksen Walraven ondersteunen bovenstaande visie en vormen voor Pippelien het uitgangspunt van het Pedagogisch Beleid :

1. Het aanbieden aan kinderen van een gevoel van emotionele veiligheid
2. Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie
3. Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie
4. Het bieden van de kans om zich waarden en normen eigen te maken

Wat verwacht “Pippelien” van de gastouders

Pippelien verwacht een sensitieve, open, professionele, kindvriendelijke houding van de gastouder, die als volgt te omschrijven is:

Emotionele veiligheid

Een goede sfeer is belangrijk: het opvangkind wordt met warmte en hartelijkheid benaderd door de gastouder, zodat hij/zij een veilig en geborgen gevoel krijgt. De gastouder is beschikbaar voor het opvangkind als hij/zij speelt, verdrietig is, ruzie maakt, bang, boos of dwars is. Structuur en regelmaat zijn van belang voor het kind.

*Door een kind zoveel mogelijk zelf te laten proberen en daar waar nodig is te ondersteunen, ontwikkelt een kind eigen initiatieven. Het leert zo te vertrouwen op zijn eigen kunnen. Door de omgeving zo in te richten dat een kind zelf kan oefenen, wetende dat de gastouder altijd op de achtergrond aanwezig is, wordt de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van het kind vergroot.

*Door de dag in stukjes te delen, op vaste tijden fruit eten, lunchen en bijv. voor te lezen, biedt de gastouder het kind structuur en regelmaat. Dit geeft het kind vertrouwen, omdat het weet wat er komen gaat.

*Bij de start van de opvang dient het kind alle tijd gegeven te worden die het nodig heeft om te wennen. Indien mogelijk wordt de opvang het beste langzaam opgebouwd. Het is goed als de vraagouder in het begin de tijd neemt bij het brengen van het kind. Samen de tas uitpakken, of een boekje lezen geeft rust bij het kind. Een vertrouwde knuffel is altijd fijn!

*De gastouder houdt rekening met de eigenheid van het kind en probeert zo ver dat mogelijk is aan te sluiten bij de thuissituatie. Zo wordt het kind duidelijkheid geboden. Eventuele verschillen zullen besproken worden, zodat ze zowel voor de vraag als de gastouder acceptabel zijn, natuurlijk met de gedachten wat het beste is voor het kind.

* de gastouder zorgt ervoor dat haar huis kindvriendelijk is en dat er spelmateriaal aanwezig is dat past bij de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Als er een hoekje speciaal voor de kinderen is ingericht, zorgt dit ervoor dat het kind zich welkom voelt.

Persoonlijke competentie

Binnen Pippelien gastouderopvang stimuleren we kinderen, krijgen ze de ruimte en de kans om kennis en vaardigheden op te doen en persoonskenmerken te ontwikkelen zoals taal; *de gastouder dient de nederlandse taal te spreken en beheersen. De taalontwikkeling wordt bevorderd door met het kind veel te praten, te lezen en te zingen.*

Denken en het vermogen om zelf problemen op te lossen, creativiteit en fantasie stimuleert de gastouder door middel van bijvoorbeeld spelletjes, knutselen, voorlezen en vragen stellen/beantwoorden.

Het kind wordt hierin *positief benaderd* door de gastouder, door hem of haar *complimentjes hierin te geven of om op een makkelijke kinderrijke fantasie uit te leggen hoe iets bijvoorbeeld anders kan.*

*De gastouder biedt ruimte voor spel en exploratie: vooral jonge kinderen moeten de gelegenheid en uitdaging krijgen voor motorisch spel omdat bewegen voor hen een belangrijke bron is voor competentie-ervaringen. Het kind krijgt voldoende ruimte om te kunnen klauteren, kruipen en springen. Het speelgoed van de gastouder is op de ontwikkeling en ontplooiing van de lichamelijke mogelijkheden van het kind afgestemd.

*De gastouder laat de kinderen regelmatig zelf kiezen welke activiteiten ze willen doen, omdat dit de zelfstandigheid stimuleert. De gastouder houdt hierbij wel in de gaten of de zelfgekozen activiteit past binnen de eigen mogelijkheden van het kind (want positieve ervaringen vergroten het zelfvertrouwen van het kind).

*De gastouder bekijkt goed wat het kind al zelf kan en waar eventueel nog hulp gewenst is, omdat dit de zelfredzaamheid van het kind stimuleert. Een kind moet ook leren dat het soms ook moeite kost, iets voor elkaar te krijgen. Dit vergroot het doorzettingsvermogen, en zorgt ervoor, dat het kind bijzonder trots kan zijn wanneer het (grotendeels) toch gelukt is.

*.De gastouder stimuleert de verstandelijke ontwikkeling van het kind. Bijv. bij het wandelen, zal zij uitleg geven over wat het kind ziet en meemaakt en of door te spelen met blokken en het benoemen van vormen en kleuren.

*De gastouder stimuleert het zelfvertrouwen van het kind extra door een positieve reactie te geven als een kind ergens goed zijn best voor doet / heeft gedaan.

De gastouder gaat regelmatig naar buiten met de kleuter. De gastouder merkt dat de kleuter zelf graag de rits van zijn jas wil dichtdoen. De gastouder zegt dan ook: "Probeer het maar". De kleuter probeert de rits dicht te doen. Dit lukt niet meteen, de gastouder helpt de kleuter door te zeggen: "dit lipje steek je eerst hierin en dan kan de rits omhoog". Het lukt en de kleuter is zichtbaar trots dat hij nu zelf de rits heeft dicht gedaan van zijn jas.

*.De gastouder stimuleert de creativiteit van de kinderen door het aanbieden van verschillende materialen en wisselende activiteiten. Tevens laat ze de kinderen zelf bedenken wat ze willen doen.

Maar creativiteit is niet alleen het bedenken van een activiteit of knutselwerk, ook het oplossen van een "probleemsituatie" (bijvoorbeeld verveling), zonder dat de gastouder dit direct al gedaan heeft, werkt stimulerend en vergroot het zelfvertrouwen.

Bijvoorbeeld:

Lize (7 jaar) komt na schooltijd bij gastouder Elsa. Ze heeft een lange dag gehad op school en heeft eigenlijk nergens zin in. Dan zegt Elsa dat ze van plan was om de tuin te gaan doen en vraagt of Lize soms het pad wil vegen, wat ze al best aardig kan. Lize krijgt er meteen zin in en ze gaan direct de tuin in om hem samen mooi te maken!

Sociale competentie

Als gastouder zorg je ervoor dat een opvangkind zich veilig voelt, zodat er een hechte band kan ontstaan waar het kind in vol vertrouwen zijn eigen zeggenschap en talenten optimaal kan ontwikkelen. De gastouder moet ook kunnen zien wat het opvangkind al kan en begrip hebben voor dat waar het opvangkind nog moeite mee heeft.

Samen leren en samen spelen is een belangrijk middel om de sociale competenties van het kind te ontwikkelen. De omgang met leeftijdgenootjes is een belangrijke manier om sociale competenties te ontwikkelen.

*Een gastouder stimuleert het kind met speciale aandacht voor de cognitieve, sociaal emotionele en creatieve ontwikkeling van kinderen.

Door complimenten en het benadrukken van positief gedrag krijgt het kind het gevoel dat ze de moeite waard zijn en wordt gebouwd aan een positief zelfbeeld. *Dit is belangrijk bij het ontplooiën van talenten en bevordert sociaal gedrag naar anderen.*

Bijvoorbeeld:

Emma (net 2 jaar) is aan het kleuren en benoemt de kleur van het kleurpotlood dat ze pakt. De gastouder zegt: "hee wat goed van jou!" De gastouder pakt een ander potlood en vraagt: "Weet je ook welke kleur dit is?" Dan blijkt dat Emma al heel wat kleuren kent en de gastouder complimenteert haar hiermee, waardoor Emma straalt.

Even later benoemt Emma de kleuren van de blokken waarmee ze aan het bouwen zijn aan Eline (4 jaar) die hier ook positief op reageert en Emma ook nieuwe, voor haar nog onbekende kleuren benoemt. Samen spelen, samen leren!

*Sociaal gedrag betekent onder andere het aanleren van een bepaalde mate van driftbeheersing, leren rekening te houden met anderen, leren samen te spelen en te delen en opkomen voor jezelf. Door als gastouder zelf het goede voorbeeld te geven en gewenst gedrag positief te stimuleren, leert het kind zich sociaal te gedragen.

Als gastouder neem je gevoelens van drift, jaloezie of verdriet serieus. Bijsturen is van belang wanneer de uiting van dergelijke gevoelens een ongepaste omvang aanneemt.

* De gastouder let erop dat ieder kind zijn / haar verhaal kan vertellen.

* Samen spelen, maar ook samen opruimen wordt zoveel mogelijk gestimuleerd. Dit leert het kind dat anderen ook belangrijk zijn, en stimuleert de zorg voor spullen.

* Een aai over de bol, het samen lol hebben met een kind stimuleert kinderen om op een positieve manier met elkaar om te gaan.

*Ruzie maken: Ook ruzie maken is sociaal gedrag. We zijn snel geneigd om in te grijpen en het af te keuren maar het opkomen voor jezelf of voor anderen is ook belangrijk. De gastouder *stimuleert kinderen om het zelf op te lossen door niet direct in te grijpen*. De gastouder *luistert goed* naar de reacties van beide partijen. Tevens zorgt ze ervoor, dat uiteindelijk de ruziënde partijen het weer goed maken en weer samen verder kunnen.

*Regels: De regels en afspraken worden door de gastouder duidelijk gemaakt. Maakt het kind er echt een potje van, dan kan de gastouder het kind even apart zetten. In feite sluit je het kind voor dat moment buiten het sociale gebeuren.

Waarden en normen:

De gastouder weet wat je op welke leeftijd kunt verwachten van het opvangkind en stelt regels en *grenzen* die bij de leeftijd passen. Met de regels wordt flexibel omgegaan. Liefdevol en respectvol omgaan met de wensen en behoeften van het opvangkind (hoort ook bij emotionele veiligheid) is vanzelfsprekend.

**Respect voor elkaar en elkaars ideeën* zijn belangrijke elementen in de opvoeding. Hoe we met elkaar omgaan en rekening houden met elkaars grenzen en gevoelens geeft het kind een duidelijk beeld van onze eigen normen en waarden.

**Grenzen geven duidelijkheid, waarbij rekening moet worden gehouden met de ontwikkeling van het kind*. Uitproberen en het tarten van regels is normaal gezond gedrag. Het is aan de gastouder hierin *consequent bij te sturen*.

**Door het stellen van (spel/huis/gedrags)regels* ontdekt een kind zijn eigen regels en die van een ander, leert wat wel-en niet is toegestaan en maakt kennis met de waarden en normen die gelden in de samenleving.

In opvoeding spelen normen en waarden een belangrijke rol. Omdat voor de één andere normen en waarden gelden dan de ander, moeten vraagouders en gastouders hier goed met elkaar over praten. Wat zijn de standpunten op het gebied van religie, taalgebruik, de omgang met anderen, etc.?

De gastouder zal het kind een aantal belangrijke normen en waarden leren, zoals afspraken nakomen, respect hebben voor anderen en eerlijk zijn. Verder zullen de normen en waarden van de vraagouder(s) tijdens de opvang gerespecteerd worden.

Wat verstaat Pippelien onder goed gastouderschap

Gastouderbureau Pippelien selecteert haar gastouders kritisch. Tijdens de inschrijfprocedure worden de pedagogische uitgangspunten door een medewerker van Pippelien aan de orde gesteld. Dit gebeurt tijdens het intake gesprek bij de gastouder thuis.

In het intakegesprek komen onder meer de ideeën van de gastouder over opvoeden en pedagogisch handelen aan de orde. Ook komen zaken als hygiëne, motivatie, leeftijd, pedagogische kwaliteiten en houding ten aanzien van kinderopvang aan bod.

Komt het met de gastouder en Gastouderbureau Pippelien tot een samenwerking, dan registreert Gastouderbureau Pippelien de gastouder onder Pippelien in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP) . Vanaf het moment dat deze registratie is afgerond en openbaar zichtbaar is op www.lrkp.nl mag de gastouder opvang verlenen via Gastouderbureau Pippelien.

Bij nieuwe gastouderopvanglocaties vindt, voordat de gastouder kan worden geregistreerd, eerst een GGD inspectie plaats. Hierbij wordt de woning geïnspecteerd en de gastouder gevraagd naar haar pedagogische inzichten en officiële documenten/kwalificaties. Is deze inspectie in orde én afgerond dan wordt gastouder geregistreerd met haar eigen unieke LRKP nummer. Met dit nummer zijn vraagouders gerechtigd de kinderopvangtoeslag aan te vragen.

Het gastouderbureau ziet er op toe dat de gastouders handelen volgens het pedagogisch beleid en begeleidt gastouders hierin.

De Gastouder heeft inzicht in-en reflecteert -op haar eigen handelen. Pedagogische vragen kan de gastouder voorleggen middels telefonisch en mail-contact of in een persoonlijk gesprek met de bemiddelingsmedewerker van Pippelien. Gastouders worden gestimuleerd deel te nemen aan trainingsbijeenkomsten tbv deskundigheidsbevordering

Gastouderbureau Pippelien bezoekt minstens 2x per jaar de gastouder op de opvanglocatie. 1x voor een Risicoinventarisatie op veiligheid en gezondheidsrisico's (zie kopje "eisen aan de opvanglocatie) en 1x voor een voortgangsgesprek (jaarevaluatie). Tijdens dit voortgangsgesprek wordt besproken of de gastouder nog conform het pedagogisch beleid handelt en stimuleert gastouderbureau Pippelien de gastouder tot nadenken en inzicht in eigen handelen.'

Met vraagouders vindt in ieder geval jaarlijks een evaluatie plaats over de opvang bij de gastouder. Hierin wordt de dagelijkse praktijk besproken en wordt gekeken naar tevredenheid en eventuele vragen over de opvang. De evaluatie wordt vastgelegd in het digitale kinddossier van Pippelien .

De gastouder volgt het gedrag van ieder kind door dagelijks te kijken naar het kind en hierover in overleg te blijven met de ouders. Vanuit haar pedagogische inzicht is zij in staat te zien hoe de ontwikkeling positief verloopt.

De gastouder is niet verplicht hierover iets te registreren in een kinddossier. Wel heeft Gastouderbureau Pippelien "Observatielijsten" beschikbaar voor al haar gastouders. Mocht gastouder of ouder dit willen dan kan hiervan gebruik worden gemaakt.

Vaak wordt een opvangboekje door de gastouder bijgehouden, waarin de gastouder iedere opvangdag iets noteert over het kind. Bijvoorbeeld hoe het heeft gegeten, geslapen en wat er aan activiteiten is ondernomen. Op deze manier kunnen de ouders volgen hoe de opvangdag is verlopen en geeft dit ruimte voor overleg tussen vraag-en gastouder. Gastouderbureau Pippelien geeft bij de intake zo'n opvangboekje aan iedere ouder voor ieder kind.

Leuke foto's van het kind en de activiteiten worden soms door gastouder in de loop van de dag (via whatsapp) naar de ouders van het kind gestuurd. Dit wordt meestal als prettig ervaren door de vraagouders. Hiervoor is een ouderverklaring ingevuld ter toestemming (ivm de nieuwe Privacywet).

Mochten er zich *bijzonderheden* voordoen in de ontwikkeling van het kind dan zal de gastouder hierover communiceren met de vraagouders en Gastouderbureau Pippelien. In samenspraak met ouders, gastouder en gastouderbureau Pippelien wordt bekeken of er aanvullend bijvoorbeeld een gedrags-observatie nodig is, of dat het gedrag van het betreffende kind iets anders vraagt van partijen.

Wanneer dit voorkomt, worden de acties hieromtrent geregistreerd en bewaard in het kinddossier bij zowel gastouder als bij Gastouderbureau Pippelien (volgens vanzelfsprekend de geldende regels van de Privacywet).

Eisen aan de opvanglocatie

De opvanglocatie moet voldoen aan veiligheid-en gezondheids eisen en wordt minimaal 1x per jaar door gastouderbureau Pippelien gecontroleerd. De opvanglocatie moet voldoen aan de volgende eisen:

*Zowel binnen als buiten zijn er voldoende veilige speelmogelijkheden , afgestemd op de leeftijd van de kinderen. Er is voldoende speelruimte: buiten 3,5 m² per kind en binnen 3 m² per kind.

*De gehele opvanglocatie is altijd rookvrij.

*De opvanglocatie is voorzien van goed functionerende rookmelders aan het plafond op iedere verdieping in het huis en in de hal. De rookmelders zijn meer dan 50 cm van de zijmuur en hoeken van een vertrek geplaatst

*Slaapruijnte: Voor kinderen tot 1,5 jaar is er een aparte, goed geventileerde slaapruijnte, afgestemd op het aantal kinderen in die leeftijdscategorie. Kinderen tot 1,5 jaar slapen in een ledikant met een afstand tussen de spijlen van 4,5 en 6,5 cm.
Er ligt een stevig matras in en er mag geen ruimte tussen het matras en het bedje zijn.

*De communicatie tussen vraagouder en gastouder vindt zowel formeel als informeel plaats. Gastouderbureau Pippelien hecht waarde aan een goede overdracht en overleg tussen vraagouder en gastouder. Het "opvangboekje" kan hierbij een fijn hulpmiddel zijn.

Leeftijdsopbouw en aantal kinderen

*De gastouder mag maximaal 6 kinderen van 0 tot 13 jaar gelijktijdig opvangen. Daarbij worden de eigen kinderen tot 10 jaar meegerekend :

-Waarvan maximaal 5 kinderen tot 4 jaar, inclusief eigen kinderen van die leeftijd

-Waarvan maximaal 4 kinderen tot 2 jaar, inclusief eigen kinderen in die leeftijd

-Waarvan maximaal 2 kinderen tot 1 jaar, inclusief eigen kinderen in die leeftijd

* Het aantal kinderen dat de gastouder mag opvangen is ook afhankelijk van de ruimte die beschikbaar is. Elk kind moet een buitenruimte van 3,5 m² en een binnenruimte van 3m² tot zijn of haar beschikking hebben.

Het kan dus gebeuren dat een gastouder een kleine woning heeft en dus bijvoorbeeld maar 4 of 5 kinderen mag opvangen.

Achterwacht

Als er 4 of meer kinderen tegelijkertijd aanwezig zijn is er een achterwacht die in geval van calamiteiten snel aanwezig kan zijn (binnen maximaal 15 minuten). Deze volwassene moet tijdens de opvang altijd bereikbaar zijn en daadwerkelijk inzetbaar zijn als achterwacht.

De achterwacht hoeft niet in de woning aanwezig te zijn.